Nr. 285. Kraków, Środa 18 Grudnia 1918 r. Rok XXVI.

GŁOS NARODU

CENA Nru 20 hal. — WYDANIE CAŁODZIENNE 50 hal. | WYDANIE WIECZORNE | REDAKCYA I ADMINISTRACYA: KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA L. 11. DRUKARNIA: UL. ŚW. TOMASZA L. 35. TELEF. Nr. 3344. RED. 190.

Armia gen. Hallera w Gdańsku.

Warszawa. (P. A. T.) **Jak się dowiadujemy ze sfer miarodajnych, w dniu wczorajszym rozpoczęło się wylądowywanie wojsk generała Hallera w Gdańsku. W dniu dzisiejszym wojska te wylądowują w dalszym ciągu.**

40 milionów na obronę kresów wschodnich.

Warszawa. (Tel. wł.) Staraniem komitetu dla obrony kresów wschodnich odbył się tu dnia 16 b. m. pod przewodnictwem p. Wojniłłowicza w przepełnionej sali Tow. hygien. wielki **wiec obywateli Białorusi.**

P. Obiezierski przedstawił stan akcyi obrony kresów białoruskich, polegającej na utworzeniu **dywizyi pod wodzą gen. Iwaszkiewicza**, na który to cel **podpisali obywatele białoruscy deklaracye hipoteczne.** Sfinansowanie deklaracyi przez instytucye warszawskie zapewniło już **kwotę 40 milionów marek.** Na ręce „Komitetu obrony kresów" w miarę podpisów wpłyną dalsze kwoty.

Delegat z Rusi Czerwonej H. Wielowieyski przedstawił identyczne położenie tamtejszych kresów, nawiedzonych wojną domową i zniszczeniem i wyraził nadzieję, że sprzymierzonemu Narodowi polskiemu zwycięska koalicya udzieli swojej pomocy. W myśl powyższego wiec uchwalił następującą rezolucyę:

„Wobec przybycia prezydenta Wilsona do Europy uważają przedstawiciele ziem kresowych za wskazane wysłanie **osobnej deputacyi, któraby w porozumieniu z Komitetem Narodowym w Paryżu,** obok wyrazów hołdu dla jego światowładnej akcyi przedstawiła jego rozwadze:

1. Konieczność **bezwłocznej, militarnej,** a **choćby tylko dyplomatycznej interwencyi** zwycięskich mocarstw, których powaga odniosłaby skutek usuwający dalszą walkę.

2. Stwierdzenie na zasadach koalicyi i programu Wilsona, **iż kongres pokojowy uzna prawo Polaków do posiadanej ziemi, pracy i narodowej kultury na całej przestrzeni ich wiekowego z narodami kresowymi współżycia jako nienaruszalne prawo całego Narodu polskiego bez względu na przyszłe granice Rzeczypospolitej.**

Misya Polski na Wschodzie.

Wiedeń. Z Berna donoszą do „N. Wiener Journal": W związku z doniesieniem polskiej agencyi telegraficznej o zerwaniu stosunków dyplomatycznych między Polską a Rosyą, twierdzą, że jest to sygnał do rozpoczęcia akcyi koalicyi w celu zniszczenia bolszewizmu rosyjskiego.

Przygotowane do odjazdu wojska polskie wylądują w Gdańsku i wraz z wojskiem znajdującem się w Polsce, wkroczą do Rosyi. W ten sposób rozpocznie się jednocześnie z czterech stron koncentryczny atak armii koalicyjnych na Moskwę i Petersburg.

Obawy berlińskie.

Wiedeń. „N. Fr. Presse" otrzymała z Berlina następujący telegram:

Na pierwszy plan wszystkich problemów wysuwa się **obecnie niebezpieczeństwo grożące od** strony Polaków. Polacy **przygotowują jawnie aneksyę** wschodnich **obszarów** Niemiec, a mianowicie Prus Wschodnich, Poznańskiego i Śląska Górnego. Berlińskie koła polityczne nie uważają za rzecz wykluczoną, iż po zerwaniu stosunków dyplomatycznych nastąpią **militarne operacye polskich wojsk przeciw Niemcom.** Nadeszły wiadomości, iż na granicy polsko-śląskiej gromadzą się poważne siły polskie. Słychać, że dzień uderzenia jest już ustalony.

Komendant żąda nacisku na stronnictwa.

Warszawa. PAT. Jak wiadomo, w ubiegłą niedzielę dn. 15 b. m. ks. Oraczewski na czele wielkiego pochodu, składającego się w przeważnej liczbie z delegatów włościaństwa ze wszystkich okolic Królestwa Polskiego i delegatów organizacyi kulturalnych i zawodowych Warszawy, wręczył w Belwederze rezolucyę zapadłą na wiecu ludowym, odbytym tegoż dnia, a domagającą się **natychmiastowego zaprzestania sporów partyjnych i powołania rządu narodowego.** Wczoraj o godz 6 popoł. delegat **komendanta** Piłsudskiego rotmistrz Długoszowski zgłosił się do ks. Oraczewskiego, któremu oznajmił, że komendant **Piłsudski wskazuje na potrzebę, aby wszystkie sfery bezpartyjne wywierały nacisk na wszystkie bez wyjątku partye w tym kierunku, aby partye te zrozumiały, iż trzeba się podporządkować interesom ogółu.** Co do dalszych życzeń, wyrażonych przez deputacyę, oświadczył delegat komendanta, że komendant wobec wszystkich, nawet najlepszych życzeń, dotyczących reform społecznych itd., o ile stawiane są one w ten sposób, że mają być przeprowadzone natychmiast, bezwłocznie itp., życzeń tych nie może brać pod uwagę. Wreszcie wskazał delegat, że komendant ponownie zaznacza, iż prawdziwą większość może wyłonić tylko Sejm. Równocześnie wręczył rotm. Długoszowski ks. Oraczewskiemu pismo Józefa Piłsudskiego, wyrażające wyżej wyłuszczone zasady.

Bolszewizm pod rządami Moraczewskiego

Warszawa. PAT. Dzienniki tutejsze donoszą **o ohydnej zbrodni,** popełnionej przed dwoma tygodniami w Bałtowie, w powiecie Iłżeckim na **proboszczu** miejscowym **ks. Fudalewskim.** Motywem zbrodni była **zemsta za wystąpienie** ks. Fudalewskiego **na kazaniu przeciwko niszczycielstwu bolszewickiemu.** Oprawcy w liczbie 5 napadli na plebanię wieczorem i połamali bezbronnej ofierze ręce i nogi, wykręcając je siłą, poczem nieprzytomnego kapłana wyrzucili z mieszkania na śnieg, gdzie ks. Fudalewski zmarł pod domem, nie odzyskawszy przytomości.

Pochód czeski na ziemie polskie.

Warszawa. PAT. Według wiadomości nadchodzących ze Śląska Cieszyńskiego, Orawy i Spiżu, **Czesi koncentrują wojska na granicy Polski i zajmują ważniejsze punkty leżące na terytoryum etnograficznej Polski.** Tak obsadzili Czesi na Spiżu miasto Poprad i posuwają się w stronę Kesmarku, jednego z głównych punktów Spiżu północnego. Ludność polska w rozpaczy z niecierpliwością oczekuje oddziałów polskich. Czesi zajęli też ważny punkt kolejowy Czacza na granicy Księstwa Cieszyńskiego. Zdaje się mają oni zamiar zająć jeszcze **pewne punkty w Księstwie Cieszyńskiem.** Ludność słowacka ze wschodnich kresów **usposobiona jest wobec Czechów bardzo nieprzyjaźnie. Według ostatnich wiadomości, Czesi zagrażają Bogumінowi.**

Paryż. PAT. „Journal des Debats" donosi, że prof. Masaryk przybył dn. 14 b. m. z Anglii do Paryża, w towarzystwie min. spraw zagranicznych republiki czesko-słowackiej Benesza. — Prasa paryska poświęciła z tej okazyi bez porównania więcej miejsca sprawie czesko-słowackiej, niż sprawie polskiej. Masaryk oświadczył w rozmowie, że **w imieniu swojej ojczyzny żąda dla niej dawnych granic, tj. Czech, Moraw i Śląska.**

Min. Wasilewski o stosunku do Czechów.

Warszawa. P. A. T. W czasie wczorajszego wywiadu z dziennikarzami warszawskimi, oświadczył min. spraw zagranicznych Wasilewski w sprawie Śląska Cieszyńskiego: Badałem tę sprawę z prof. Masarykiem. Kwestya ta musi być rozstrzygniętą polubownie między Polską a Czechami. Chodzi tylko o rozstrzygnięcie przynależności zachodnich **kresów Cieszyńskiego,** aby to polubownie załatwiono. Terytoryalnie i historycznie jesteśmy ściśle związani, będziemy musieli prowadzić politykę wspólną, będziemy musieli współżyć. Z tem łączy się także sprawa **Spiżu i Orawy,** t. j. tych skrawków, które są zamieszkałe przez ludność polską. Przypuszczam, że między Słowakami a Polakami da się w tej sprawie przeprowadzić ugoda, któraby zapewniła nam nietylko wpływ na te części, ale także ich **integralne włączenie do Polski.** Dzisiaj wyjeżdża do Czech delegacya, aby poinformować Czechów co się dzieje w Polsce, zebrać poglądy wybitnych Czechów na stosunek w przyszłości i przygotować te sprawy do pertraktacyi i ugody w sprawie czy to Śląska, czy Orawy i Spiżu.

Koalicya a Jugosłowiańszczyzna.

Lublana. B. kor. Lublańskie Biuro korespondencyjne. „Slovenski Narod" donosi z Zagrzebia, że według wiadomości tamtejszych dzienników, między Francyą, Anglią i Ameryką zostało osiągnięte porozumienie w tym kierunku, że **żądania południowych Słowian będą częściowo spełnione, a Tryest** będzie na konferencyi pokojowej ogłoszony jako **międzynarodowy port wolny.**

NOWY GABINET W SERBII.

Zagrzeb. B. kor. Zagrzebska rada narodowa donosi: Prezydent ministrów Pasicz odrzucił przyjęcie przewodnictwa w nowym rządzie. Na dziś powołani zostali do regenta wszyscy przywódcy stronnictw. Przypuszczają, że w skład nowego gabinetu wejdzie większa część ministrów gabinetu Pasicza.

Massaryk w Rzymie.

Bern. Agencya Stefani donosi: Prezydent Masaryk przybył przedpołudniem do Rzymu. Na dworcu kolejowym powitał go król włoski. Masarykowi oddano wszelkie honory przysługujące mu z tytułu jego wybitnego stanowiska. Masaryk jest wraz ze swą świtą gościem króla.

Kredyty czeskie na konfer. pokojową.

Praga. Czeskie Biuro koresp. Na wczorajszem posiedzeniu zgromadzenia narodowego przedłożony został projekt ustawy o udzieleniu kredytu 5 milionów koron na prace przygotowawcze do konferencyi pokojowej. Z sumy tej mają otrzymać do rozporządzenia 2 miliony prezydent ministrów i minister spraw zagranicznych.

USUNIĘCIE JĘZYKA NIEMIECKIEGO.

Praga. Czeskie Biuro koresp. Na wczorajszem posiedzeniu wydziału administracyjnego miasta Pragi postawiony został wniosek, według którego w czeskich szkołach ludowych ma być zaniechaną nauka języka niemieckiego, a także ma być rozważaną kwestya, czy w szkołach wydziałowych należy udzielać nauki języka niemieckiego.

DELEGACI ROSYJSCY NA KONGRES POKOJOWY.

Kijów. (P. A. T.) „Nowosti Dnia" donoszą, że na konferencyi w Jassach powzięto zgodne uchwały co do ewentualnej kandydatury rosyjskiej na przedstawicieli Rosyi na kongresie pokojowym. Delegatami rosyjskimi mają być **Sazonow i Neratow.** Kandydatura Miljukowa została odrzucona ze względu na to, że w armii generała Denikina panuje nieufność co do jego osoby.

Niemiecka słonina i polskie kartofle.

Wtorkowy „Berl. Tageblatt" przynosi następujący telegram z Katowic: We wszystkich ulicach miast górno-śląskich widnieją czerwone w języku polskim i niemieckim wydrukowane afisze, wzywające górników do podjęcia pracy. Choć strajkujący wysunęli żądania wyłącznie materyalne, nie ulega kwestyi, iż chodzi im o cele polityczne, wielkopolskie, świadczy o tem najlepiej przebieg jednego z zebrań. Oto gdy mówca socyalno-demokratyczny **zalecał powrót do pracy, wystąpił na podium pracujący już 30 lat w kopalni górnik polski,** który z rodziną zarabia 1.200 marek miesięcznie, i zawołał:

„Bracia! To, co powiedział nasz przedmówca może być rzeczą bardzo piękną i słuszną. Jednak teraz wreszcie nadszedł czas, w którym **spełnia się sen, jaki śnimy od 600 lat,** to jest zjednoczenie wszystkich Polków. I powiedzcie bracia, czy wolicie jeść **słoninę pod panowaniem niemieckiem,** czy też **kartofle pod panowaniem polskiem".**

Skutek tych słów był momentalny. Zgromadzeni —w większości Polacy — którzy dopiero co oklaskiwali wniosek żądający przerwania strajku, wybuchli okrzykiem: **„Niech żyje Polska! Niech żyje strajk!".**

Tyle „Berliner Tageblatt". Przytaczając powyższe, głębią patryotyzmu prawdziwie rozrzewniające słowa polskiego górnika, możemy zauważyć, iż raczej pod panowaniem niemieckiem czekają górników... kartofle.

Rozkaz Rady Nacz. Drużyn Bartoszowych.

Druhowie!

Gdy wojna światowa wybuchła, powołaliśmy Was pod broń. W karnym szeregu stanęliście w Legionie Wschodnim. Odrazu jednak stało się jasnem dla kierowników politycznych, którzy chcieli i umieli widzieć prawdę, że **zdradziecki plan austro-pruski** niesie nam klęskę i zagładę, do której my sami mielibyśmy przyłożyć rękę. **Wydaliśmy wtedy rozkaz dzienny, w którym zawiadomiliśmy was, że w owej chwili nie było jeszcze właściwego miejsca na polski czyn zbrojny.** Wezwaliśmy Was do **trzymania się w rezerwie** aż do czasu, gdy na nasz czyn wojenny przyjdzie kolej.

Gdy więc austryacki oficer przybył przed nasze szeregi i zawezwał nas do złożenia austryackiej przysięgi landszturmowej, zawezwał do walki w braterstwie broni z Prusakiem, wtedy po raz pierwszy z ust polskiego żołnierza usłyszał samorzutnie do sytuacyi dobrane słowa pieśni: „Nie będzie Niemiec pluł nam w twarz!"

Widząc możliwość odrodzenia Polski **jedynie w zwycięstwie koalicyi zachodniej,** rozumiejąc, że każdy żołnierz polski, który polegnie na wschodzie, oszczędzi życia jednego lub kilku Prusaków dla ataku na Paryż, **rozwiązaliśmy** widome formacye wojskowe. **Broni znaczną część ukryliśmy. Stało się to we wrześniu 1914.**

Czyn Wschodniego Legionu **odrąbał sprawę polską od Austryi i Prus.** Nas spotkało **prześladowanie.** Na opisanie co wycierpieliśmy od austryackich żandarmów, szpiegów i denuncyantów, przyjdzie czas. Boleśniejszem było potępienie ze strony drobnej części obałamuconych rodaków, którzy dopiero potem, po paroletnich gorzkich doświadczeniach doszli do poznania prawdy i później **tą drogą poszli co i my.**

Rozwiązaliśmy **widome** formacye wojskowe, zostało jednak nasze **utajone współdziałanie** w pracy żywiołów przeciwstawiających się wpływom i planom pruskim i austryackim, żywiołów uczuciowo głęboko związanych **z koalicyą zachodu.**

O pracę tych żywiołów rozbijał się przez lata szatański plan austro-pruski, **plan wciągnięcia Polski w wojnę przeciw koalicyi.** Nareszcie doczekaliśmy się chwili „aż się rozpadnie w proch i pył krzyżacka zawierucha". Gdy chwila ta nadeszła, drobne siły wojskowe polskie, nabrać mogły ogromnego znaczenia. Niestety, tysiące z najdzielniejszych przedtem zginęło, walcząc pod przymusem po stronie jednego wroga przeciw drugiemu wrogowi.

W szeregach walczących dziś o Polskę, widzimy Was wszędzie, druhowie. Jeżeli jeszcze brak którego, rozkazujemy, **aby się zgłosił od razu do ochotniczych formacyj frontowych wojska polskiego** i aby stanął do obrony naszej narodowej przyszłości **na wschodzie i na zachodzie.** Tym z pośród druhów, którzy są już po za wiekiem wojskowym, inwalidom, chorym, nieletnim — a ze szczególnym naciskiem naszym Druhiniom — **nakazujemy wznowienia życia naszej organizacyi po wsiach i miastach** i organizowanie **pomocy dla wojska polskiego.**

Czas terroru, bagnet wroga, szpieg, denuncyant i cień austryackiej szubienicy, tamowały przez lata życie naszych drużyn. Teraz **niech ono znów zakwitnie.** Ponieważ członkowie dawnej Rady Naczelnej służą obecnie w formacyach frontowych, będzie wybrany nowy zarząd. Korespondencye w sprawie odnowienia naszej organizacyi skierowywać należy pod adresem: K. W. Bartoszewicz, Kraków, Rynek główny l. 39.

Druhowie! Druhinie! Do szeregów!

Lwów, dnia 8 grudnia 1918 r.

Za Radę Naczelną:

Dr. Stefan Dąbrowski Inż. Wawrzyniec Dajczak Inż. Stanisław Szczepanowski.

Wolność słowa u socyalistów.

Na zgromadzeniu w Śledziejowicach d. 15 b. m. które w imieniu partyi socyalistycznej prowadziła p. Moraczewska (żona premiera), pobito p. Hallerównę, siostrę generała Hallera, nauczycielkę ze Skawiny za to, że stanęła w obronie klasztorów twierdząc, że nic wie nic dobrego o klasztorze w Wieliczce (o który chodziło), ale zna inne klasztory, działające szlachetnie. Wypchnięto **ją ze sali, pobito, poczem zrewidowano jej torebkę, portfel i t. d. pod pozorem, czy nie ma przypadkiem broni (!).**

KRONIKA.

Kraków, dnia 18 grudnia.

Przy ul. Basztowej Nr. 18 mieszczą się biura komitetu, dla tępienia lichwy, tam zdążają wszyscy wyzyskiwani ze skargami na paskarzy. Na poczekaniu pisze się doniesienia, a sądy załatwiają pospiesznie sprawy, tak, że paskarz za kilka dni otrzymuje wyrok. Najbardziej uproszczoną jest kwestya z butami tak dalece, że komitet zwraca poszkodowanemu nadpłatę i ściąga ją bezwłocznie od kupca względnie szewca, przekraczającego cennik.

W biurach komitetu urzęduje przydzielony do tych spraw komisarz policyi dr. Styczeń, rozporządzający w każdej chwili aparatem, potrzebnym do ujęcia ptaszków, które dotychczas swobodnie fruwały. W jednym ze sklepów pierwszorzędnych zapłacono za trzewiki męskie 500 K., w dwu godzinach już kupiec skrzętnie czynił poszukiwania za klientem aby mu zwrócić 250 K. Dla załatwiania paskarstwa obuwiem, powstał specyalny sąd, załatwiający sprawy w przeciągu dwu dni. Obecnie ma być utworzony specyalny oddział sądowy dla ubrań.

Z wielką troskliwością ściga się paskarzy zbożowych, wpłynęło wiele doniesień, toczy się też wiele śledztw, a każdy, kto drogo zapłacił za zboże może zgłaszać się do komitetu dla dochodzenia swych pretensyj, czynić to mogą, a nawet powinny także konsumy, aby paskarstwu zbożowemu położyć tamę. Wpłynęły także doniesienia na masarzy, wywożących towar podstępnie po paskarskich cenach i badaną jest cena wędlin, nie stojąca w stosunku do cen nierogacizny.

Sklepikarzy czekają dochodzenia za lichwę w sprzedaży sody, nafty i mydła, jak niemniej mydełka toaletowe, pochodzące z niektórych sklepów, są przedmiotem śledztw.

Spodziewać się należy, że ta nowa instytucya, sprawnie pracująca przy poparciu społeczeństwa, spełni swą obywatelską działalność, bo ofiarna praca najdzielniejszych prawników, ogarnia wszelkie dziedziny wyzysku i pociągnie do surowej odpowiedzialności wszystkich, którzy w tak ciężkich czasach przyczyniają się lub przyczyniali się do zubożenia ludności.

Z miasta.

Pod silnem wrażeniem wieści o lądowaniu armii polskiej Hallera w Gdańsku, prezydyum miasta Krakowa zarządziło udekorowanie miasta flagami.

Z KOMISYI BUDŻETOWEJ RADY MIEJSKIEJ. Wczoraj odbyło się IV. z rzędu posiedzenie komisyi budżetowej Rady m. Krakowa, któremu przewodniczył prezydent Federowicz. Omawiano przedewszystkiem sposoby, jak pokryć niedobór za rok administr. 1917/18, wynoszący 9 i pół miliona koron. Projekt jednego z radców, by celem częściowego pokrycia niedoboru podnieść podatek od czynszów mieszkalnych z 6 na 12 procent, spotkał się z ogólną prawie odmową. Między innymi zwalczał projekt radca Puchałka zaznaczając, że pod wyższenie tego podatku odbiłoby się najdotkliwiej **na szerokich warstwach ludności robotniczej.** Więcej uznania znalazła propozycya podniesienia opłat konsumcyjnych, szczególnie od towarów, które bez szkody dla biedniejszych warstw ludności mogą znieść obciążenie (jak owoce, drób, słoma, siano i t. p.). Dla ostatecznego załatwienia sprawy wyszukania nowych źródeł dochodu zostanie zwołane jeszcze jedno posiedzenie komisyi budżetowej.

WIEC LUDOWCÓW ZIEMI KRAKOWSKIEJ. W sali „Sokoła" odbył się wczoraj wielki wiec ludowców ziemi krakowskiej w sprawie wyborów do Sejmu. Przewodniczył p. Witos. Posiedzenie zagaił dr. Bardel, wyjaśniając znaczenie i ważność dla ludu polskiego wyborów do konstytuanty. Po dłuższej dyskusyi uchwalono postawić, jako kandydatów na posłów sejmowych z okręgu wyborczego krakowskiego pp. Tetmajera, dra Bardla, Wójcika, lustratora Kanię z Wieliczki i inżyniera Dudka ze Skawiny.

W czasie dyskusyi atakowano gwałtownie agrarny, komunistyczny program gabinetu Moraczewskiego oraz „reformę orła polskiego", wreszcie wyrażano się ujemnie o prawie wyborczem kobiet. Uchwalono protest przeciwko agrarnemu programowi socyalistów, natomiast oświadczono się za programem agrarnym Pol. Stronnictwa Ludowego.

PRZECIW LICHWIE MIESZKANIOWEJ. Posiedzenie sekcyi mieszkaniowej Komisyi rządzącej (P. K. L.) odbyło się dnia 16 b. m. w magistracie krakowskim. Po sprawozdaniu, złożonem przez prezydenta sądu p. Stawarskiego, uchwalono wydać opinię, sprzeciwiającą się żądaniom stowarzyszenia właścicieli realności, dotyczącym podwyżki czynszu, a nadto uchwalono obowiązujące rozporządzenie o ochronie lokatorów utrzymać w całej rozciągłości.

DZIAŁ ROLNICZY P. K. L. jak już kilkakrotnie donoszono, miał objąć w posiadanie zakład hodowli kur w Podgórzu od wojskowości, będący częścią cennego bardzo spadku, jaki pozostawił w postaci 30 zakładów int. Veselly. Wzorowo urządzony zakład hodowli kur postanowiła P. K. L. oddać katedrze hodowli przy krakowskiem Studyum rolniczem, w najbardziej powołane ku temu ręce obecnego dziekana prof. dr. Kleckiego. Sprawa jednak odwleka się, a każdy dzień zwłoki przynosi szkody z powodu braku odpowiedniego nadzoru. Spodziewać się należy, że pp. referenci poseł Długosz i prof. dr. Nowak zarządzą przyspieszenie akcyi odbioru, aby cenny materyał hodowlany nie poniósł uszczerbku.

ZBIÓRKA. Magistrat zezwolił krak. Kołu Ligi kobiet na urządzenie publicznej zbiórki składek w dniu 19 grudnia b. r. t. j. we czwartek — na cele Wilii dla żołnierzy polskich, obrońców Lwowa. Zbieranie składek odbędzie się przy kilku stolikach na ulicach i placach miasta, jakoteż w większych lokalach restauracyjnych i kawiarnianych oraz w teatrach i kinach

SPRZEDAŻ CUKRU NA GRUDZIEŃ. Magistrat ogłasza: Z wielu stron dochodzą zażalenia, że kupcy, którym przydzielono cukier do sprzedaży na legitymacye za miesiąc grudzień b. r., odmawiają sprzedaży cukru osobom zamieszkałym w innych okręgach. Wobec tego wyjaśnia się, że w myśl obwieszczenia magistratu z 12 b. m. sklepy wyznaczone do sprzedaży cukru są obowiązane wydawać cukier na legitymacye bez względu na miejsce zamieszkania zgłaszających się osób. Kupcy niestosujący się, będą pociągnięci do surowej odpowiedzialności karnej.

WIEC W SPRAWIE STRAŻY OBYWATELSKIEJ odbył się dnia 15 b. m., urządzony przez Straż obywatelską dzielnicy 4, zwołany przez komitet tej dzielnicy. Po złożeniu sprawozdania komitetu i komendy uchwalono wniosek, aby wezwać naczelny komitet Straży obywatelskiej do zwołania wiecu ogólnego i to przed Świętami.

NA POLSKĄ POŻYCZKĘ PAŃSTWOWĄ. Pracownicy kolejowi ogrzewalni i warsztatu w Woli Duchackiej subskrybowali kwotę 20.000 kor., zaś zarząd kuchni personalnej tamże kwotę 2000 kor. (razem 22.000 koron) na polską pożyczkę państwową w Banku przemysłowym w Krakowie.

„NIESMACZNY ŻART". „To był całkiem niesmaczny żart, proszę mię sprostować!" — powiada przybyły do redakcyi, zdenerwowany gość, którego nazwisko umieszczono na liście specyalistów od zapałek. Gość ten zajechał do hotelu francuskiego, był zaprzyjaźniony z wmieszanemi w aferę zapałkową osobistościami i jak mówi, przypadkowo znalazł się w ich gronie. Wizytą swoją stwierdził wymownie, że nie jest zaaresztowany, więc może miał słuszność, twierdząc, że jest to „niesmaczny żart".

KRADZIEŻ ŻYTA DLA LWOWA. W uzupełnieniu zamieszczonej wczoraj pod powyższym tytułem notatki, otrzymujemy następujące informacye: Aresztowani kolejarze Tyrański, Łacheta, Urbański i Żołądź wchodzą w skład zarządu Konsumu kolejarzy na przystanku w Podgórzu. P. Tyrański jest także prezesem socyalistycznych kolejarzy w Podgórzu. Konsum kolejarzy zależny bezpośrednio od dyrekcyi kolejowej pozostaje w zupełności w rękach socyalistów. Od dłuższego już czasu podnoszono przeciw zarządowi konsumu szereg zarzutów. Aresztowanie części zarządu Konsumu jest dostatecznym dowodem, że zarzuty były słuszne.

O PŁACE NAUCZYCIELSKIE. Warszawskie dzienniki donoszą, że ukazać się ma dekret w sprawie podwyższenia płac nauczycieli ludowych. Zasadnicza płaca nauczycieli ludowych będzie w przyszłości zrównaną z płacą urzędników państwowych X. i XI. klasy rangi, po 25 latach służby z płacą VIII. klasy. Początkowa zatem płaca nauczycieli wynosić będzie bez dodatków 2.700 marek rocznie i może z czasem dosięgnąć kwoty 9.000 marek.

SŁOWACY W NOWYM SĄCZU. Z Nowego Sącza donoszą, że onegdaj przejechało tam, w kierunku Krakowa, kilkunastu Słowaków, widocznie jakaś delegacya. Kilku z nich było w pięknych strojach ludowych.

KOMITET INFORMOWANIA O POLSCE. W Paryżu ukonstytuował się komitet, którego celem będzie w wypadkach naglącej potrzeby udzielać prasie koalicyjnej prawdziwych informacyj o wydarzeniach w Polsce. Na czele stanął pan Klimowicz i Thuman. Komisya informacyjna pracuje wspólnie z Polskiem Biurem Prasowem w Bernie, założonem przez polski rząd w Warszawie. Siedziba nowego komitetu znajduje się w Paryżu przy ulicy de Lille 75.

Zawiadomienia i komunikaty.

DALSZY ZACIĄG OCHOTNIKÓW do wojska polskiego odbywać się będzie od czwartku, t. j. od dnia 19 b. m., codziennie o godzinie 9 rano w koszarach J. Piłsudskiego przy ul. Siemiradzkiego l. 24. I piętro.

PRZYKRA OMYŁKA. W dzisiejszym porannym numerze na pierwszej kolumnie do artykułu petitowego, zamieszczonego na drugiem miejscu, dołączono przez pomyłkę podziękowanie matki ś. p. Lidyi Kowalskiej, które powinno było znaleźć się w rubryce „nadesłane".

MYSZY I SZCZURY

radykalnie wytępić można tylko środkiem **„KAPS"**-Preparat **„KAPS"** ze względu na swe wybitne własności i uznanie wielu powag naukowych, znalazł szerokie zastosowanie w każdem gospodarstwie domowem, handlu, przemyśle, leśnictwie, ogrodnictwie itd.

Wyłączna sprzedaż preparatu „Kaps" na Galicyę

Dom handlowy J. LESERKIEWICZ Kraków, Zielona 8.

Do nabycia w Krakowie we firmach: **Reim i S-ka, A-B; Fr. Lenert Sławkowska; Sporn i S-ka, Floryańska; „Alba" Szczepańska; W. Wanderer, Szewska; w drogueryach: Wilkosz, Karmelicka; A. Reifer, Grodzka; Skopiński, Grodzka; Zopoth, Sienna; Magazyn medyczny: St. Baran, Rynek 7.** 3899

Pielęgniarkę silną i obeznaną w pielęgnowaniu umysłowo chorych za dobrem wynagrodzeniem poszukuje się dla chorego geometry cywilnego p. Henryka Starego w Tarnobrzegu. Zgłoszenia pisemne lub osobiste kierować należy wprost do Magistratu lub Starostwa w Tarnobrzegu. 3945

---

10 wybrakowanych stadników

zostanie sprzedanych w drodze licytacyi w piątek, 20 grudnia b. r. w Krakowie bastyon 5 o godz. 10-tej rano.

3943 **Stadnina ogierów rządowych.**

Składnica Kółek rolniczych w Rzeszowie

poszukuje 3942

I. Naczelnego kierownika handlowego z wyższem wykształceniem.
II. Kierownika handlow. hurtowni.

Termin zgłoszenia do 1-go stycznia 1919 z podaniem świadectw i warunków na ręce dyrekcyi Składnicy w Rzeszowie.

DO SPRZEDANIA

5 parcel budowlanych wraz z budynkami,

razem lub pojedynczo a tworzących narożnik tuż obok plant, o łącznej powierzchni 442 i ½ sążni kwadrat. nadających się pod budowę pierwszorzędnego hotelu. Bliższa wiadomość u portyera — Basztowa 24. 3941

Młody energiczny —

pisarz ekonomiczny

kawaler

lub płatny praktykant gospodarczy

potrzebny zaraz. Zgłoszenia z podaniem warunków oraz dokładnych kwalifikacyj przyjmuje Zarząd dóbr Łopuszka wielka, poczta Kańczuga 3936

Do wydzierżawienia

grunta położone nad Wisłą

wraz

z domem mieszkalnym i przewozem.

Tamże do sprzedania

wiklina dwuletnia na pniu.

Bliższych informacyi udzieli Zarząd dóbr **Branice p. Pleszów.** 3933

Nakładem Wydawnictwa Księży Jezuitów
Kraków, Kopernika 26
wyjdzie z druku w pierwszych dniach stycznia 1919 r. broszura 3925

„O WYBORACH"

uwzględniająca polską ordynacyę wyborczą.
Cena broszury wyniesie około 40 hal.
O wczesne zamówienia prosimy dla ustalenia nakładu.

Uprasza się **p. Emilię Chrobakównę** urodzoną w r. 1883 w Białej (może obecnie zamężną) lub znajomych jej o podanie adresu Baranowskiemu (Kraków, Długa 30, III. p.) dla Józefy Chrobakównej w Budapeszcie. 3921

Biuro pośrednictwa pracy

przy Stow. Kupców i Młodzieży handlowej w Krakowie, Smoleńsk 19

przyjmuje zgłoszenia P. T. Kupców — obsadza posady pomocników handl. i praktykantów. 3919

Szpitalna 40. Szpitalna 40.

SALON SZTUKI

Sprzedaż obrazów najwybitniejszych artystów-malarzy polskich i zagranicznych po najtańszych cenach.

Również sprzedaje się na

SPŁATY MIESIĘCZNE.

Obecnie: 3706

Wspaniała Wystawa Grudniowa.

!! Na Gwiazdkę i Nowy Rok !!

Jaki dać prezent, aby był najpraktyczniejszym?

Jest nim **serdak** (kożuszek)

z rękawami, wierzch skóra z popielatych baranków (nowość) bardzo gustowny i ciepły — nadaje się jako okrycie spacerowa i do sportów zimowych. 3955

!! Ceny Gwiazdkowe !!

Wielki wybór w składzie futer

SYNOWIE WROŃSKIEGO. KRAKÓW
Plac Szczepański L. 2.

Pokoju kawalerskiego

z obsługą i wiktem przy dobrej rodzinie szuka młody, dobrze sytuowany słuchacz praw. Możliwość konwersacyi francuskiej pożądana. Ułatwienia w dostawie środków aprowizacyjnych i węgla nie wykluczone. Łaskawe zgłoszenia pod „Prawnik" Hotel Francuski, Kraków. 3956

KALENDARZ Apostolstwa Modlitwy na rok 1919

3840

już wyszedł w Wydawnictwie Księży Jezuitów Kraków, ulica Kopernika 26.

Cena **4·60 K.** — Odsprzedającym przyznaje się odpowiedni rabat.

Nabyć też można we wszystkich księgarniach.

Duży dywan perski

3940

urządzenie salonu, jadalni, męskiego pokoju i kilka obrazów nadeszły do sprzedaży

Hala Licytacyjna, Bracka 6.

Agronom

z akademickiem wykształceniem, dziesięcioletnią praktyką, poszukuje samodzielnej administracyi większego majątku. 3901

Referencye najpoważniejszych ziemian w kraju. Zgłoszenia pod „Ziemianin" do Administracyi „Głosu Narodu".

NA GWIAZDKĘ

poleca kostyumy, żakiety po 120 K, perkaliki, barchany, chusteczki, pończochy damskie i dziecinne

w wielkim wyborze — po bardzo niskich cenach 3888

Wiesław Szajdakowski i Ska

Kraków, Szczepańska 11.

Kalendarz ścienny ozdobny

„Warsztatów Krakowskich"

do nabycia we wszystkich składach papieru, w cenie **3 kor.** Odsprzedawcom rabat. Zgłoszenia w „Warsztatach Krakowskich" Kraków, ul. Smoleńsk 9. 3886

JEDYNY POLSKI

ZAKŁAD TECHNICZNO-MECHANICZNY

w zakresie maszyn do pisania, rachowania, powielania, wszelkich systemów — odnawia i naprawia

po cenach umiarkowanych 3731

Kazimierz Blicharski

Kraków, Floryańska 32 (parter w podworcu).

Jednorazowa próba przekona każdego o jakości.

WINA MSZALNE

w najlepszych gatunkach, z własnej winnicy w Olaszliszka obok Tokeju 3700

poleca firma

H. Fritsch w Krakowie, Mały Rynek.

Za jakość i prawdziwość pochodzenia ręczy się.

„MATURA" Kraków, Karmelicka 46.

Kursa maturyczne i uzupełniające pod nowym kierownictwem przygotowują w krótkim czasie **do matury i egzaminów wstępnych.** — Nauka zbiorowa i indywidualna. **Dla prowincyi wypróbowany system korespondencyjny.** Prospekty na żądanie. Informacye i zgłoszenia od godziny 3—5 po południu. 3832

ZAKŁAD POGRZEBOWY

Franciszka Nowińskiego Spadkobiercy

Kraków, **Mikołajska 12.** — Filia **Grzegórzki** naprzeciw Coll. med.

urządza 3872

pogrzeby od najwspanialszych do najskromniejszych rzetelnie i ze ścisłą punktualnością.

OBUWIE

dziś tak drogie konserwuje się używając najlepszej

PASTY

do bucików, a nie bezwartościowych preparatów, niszczących skórę. 1 słoik najlepszej pasty 2·50 kor. Dla kupców, konsumów opust. 3732

FR. LENERT Kraków, Sławkowska 6.

Osoba inteligentna

w średnim wieku znająca się na wiejskiem gospodarstwie i kuchni, pracowita, oszczędna, z dobremi świadectwami, szuka posady gospodyni, najchętniej na plebanii. Zgłoszenia Maryla Nowaczek w Łazach 514 Śląsk cieszyński 3931

Zginął pies młody, pinczer, stalowo szary z pociętymi uszami i ogonem. Łaskawy znalazca zechce przyprowadzić za wynagrodzeniem ul. Kochanowskiego 3 I p. prawo. 3957

Zamówienia świąteczne

przyjmuje skład pierwszych krajowych wyrobów mięsnych pasztetu i bulionu prawdziwego. Chrabąszcz i Sp. Kraków: Szczepańska 7. 3939

MASZYNY do pisania

kupi lub pożyczy biuro naftowe św. Anny 4. 3958

Romanista

egz. z jęz. polskim poszukuje posady. Zgłoszenia Adm. „Gł. N." pod „Romanista". 3963

Do sprzedania czarny męski nowy żakiet na średniego wzrostu mężczyznę. Oglądać można od g. 1—3 popoł. ul. Kopernika 10, II. piętro na lewo. 3953

Futro krymskie męskie

baranki, może być damski płaszcz, także buty męskie żółte, nowe Nr. 42, wysokie do sprzedania. Wiadomość Hotel Pollera Nr. 9 3947

Poszukuje się

sił biurowych

piszących biegle na maszynie i stenografujących, nadto registratora. Zgłaszać się w biurze naftowem ul. św. Anny 4, z pisemną ofertą i świadectwami między g. 9-tą a 11-tą rano. 3959

Wyborowe jabłka

najtaniej do sprzedania

Lubicz 10 — tamże także meble do nabycia. 3970

Biedna wdowa

z 4-giem dzieci prosi litościwe serca o wsparcie. Łaskawe datki przyjmuje Adm. „Gł. N." dla Maryi K. **Nędza stwierdzona.**

Dostawcy stałego

na masło deserowe i kuchenne, ser śmietankowy, oraz ryby w lepszym gatunku, do dalszej rozsprzedaży, poszukuje: Skład pierwszych krajowych wyrobów mięsnych. - Chrabąszcz i Sp. — Kraków, Szczepańska 7. 3938

Gospodyni starsza samotna, potrzebna

do 2-ga osób.

Zgłoszenia do Administr. „Głosu Narodu". 3918

PANNA

z dwuletnią praktyką poszukuje posady jako kasyerka lub ekspedyentka. Łaskawe zgłoszenia pod „Posada" poste restante Skawina. 3900

Zubożała wdowa po powstańcu z 63/4 r.

z córką, dotkniętą ciężką nerwową chorobą, udaje się do serc szanownych rodaków patryotów z błagalną prośbą o pomoc w wielkim niedostatku i braku funduszów na kuracyę tejże. — Krystyna Langier Kraków, Czysta 1.

Staruszka

córka oficera wojsk polskich z roku 1831, niezdolna do pracy z powodu starości i złamania ręki, uprasza o łaskawe wsparcie. Datki przyjmuje Administracya „Głosu Narodu".

PIJCIE TYLKO

NAJZDROWSZĄ I NAJLEPSZĄ 3298

Grünerską naturalną SZCZAWĘ ALKALICZNĄ

ze źródła Grün koło Karlsbadu.

Do nabycia w dowolnej ilości.

BRACIA ROLNICCY

Kraków, ul. Sienna 2, Telefon 2393.

CENNIKI, ORZECZENIA LEKARZY, DARMO.

Dopuszczenie gry XI. Loteryi klasowej we wszystkich państwach narodowych a tem samem i w Polsce.

Ciągnienie 2 klasy XI. Loteryi klasowej odbędzie się dnia 14 i 16 stycznia 1919.

Oprócz premii w kwocie **700.000 K** wylosowane będą jeszcze następujące wygrane wolne od wszelkich potrąceń: **300.000 K, 200.000 K,** 2 po **100.000 K, 90.000 K,** 2 po **80.000 K, 70.000 K,** 2 po **60.000 K,** 2 po **50.000 K,** 3 po **40.000 K,** 4 po **30.000 K,** 2 po **25.000 K,** 13 po **20.000 K,** 44 po **10.000 K,** 65 po **5.000 K,** 577 po **2.000 K,** 1.305 po **1.000 K** i t. d.

Suma wszystkich wygranych 21 milionów 584 tysięcy Koron.

Zamówienia losów będą, o ile zapas wystarczy, odwrotnie wykonane.

Równocześnie z przesyłką losów dołączamy czek celem przekazania należytości.

Cena losów do drugiej klasy:

⅛ losu	¼ losu	½ losu	cały los
10 K	20 K	40 K	80 K

Odnowienie losów do następnej klasy kosztuje:

⅛ losu	¼ losu	½ losu	cały los
5 K	10 K	20 K	40 K

Stosunek pocztowej Kasy Oszczędności z Wiedniem został uregulowany.

A. Herman Sporer Wiedeń I., Liliengasse 2

Ekspozytura Loteryi klasowej. 3965

WOZY GOSPODARSKIE

Ule słowiańskie, Brony drewniane, Sieczkarnie, Kieraty itd.

wyrabia: 3966

Fabryka maszyn i narzędzi rolniczych w Oświęcimiu.

SKŁADKI ZŁOŻONE W ADMINISTRACYI „GŁOSU NARODU".

NA T. S. L.: Urzędnicy lasów i tartaku A. hr. Stadnickiego w Rytrze 80 K; Leontyna Owczarkiewiczówna 25 K. zamiast kwiatów na trumnę ś. p. dra Józefa Bogdanika.

NA K. B. K.: Grono kolejarzy stacyi w Zagórzanach 56 K; Marya Potaszlikowa 20 K.

NA SKARB NARODOWY: Uczniowie szkoły handlowej dwuklasowej i akademii 147.70 K; Zebrane na Wawelu po nabożeństwie młodzieży 126.06 K; Z funduszu Koła historyków U. U. J. 100 K; J. Dziób kier. szk. w Dworach 103 K. uzyskane na wieczorku urządzonym na cześć wolnej, niepodległej, zjednoczonej Polski. Witold Heinz z Rzeszowa 84 K; Wład. Polašek nacz. sądu w Jabłonkowie 40 K. zam. wieńca na trumnę ś. p. dra Fr. Miodońskiego lek. okręg. w Buczkowicach. I. pryw. gimnaz. żeńskie w Krakowie złożyło 30 K. z popisu deklamacyjnego p. Adolfa Dulęby.

NA OPIEKĘ LEGIONOWĄ: Uczenice kl. I. a szkoły handl. dwuklasowej 32.40 K.

NA POLSKĄ FLOTĘ HANDLOWĄ: Łukaszowie Ujejscy właśc. dóbr w pow. tarnowskim 200 K. na statek „Paderewski"; Wł. Worek po 5 K. na trzy statki: „Kościuszko", „Paderewski" i „Wilson". Firma Reim i Ska w Krakowie z okazyi 25-letniego jubileuszu 1.000 K. na I-szy polski okręt handlowy.

NA POLSKĄ KATOLICKĄ RODZINĘ NA ŚLĄSKU: Ks. Józef Tomasik 100 K; B. U. 20 K.

DLA ARCYBRACTWA MIŁOSIERDZIA: Rodzina Schrottów 150 K. zam. wieńca na trumnę ś. p. Rozalii Bartynowskiej.

NA RODZINĘ SIEROCĄ NA WOLI JUSTOWSKIEJ: Edwardowie Schnaydrowie 30 K. zam. wieńca na trumnę ś. p. Włodzimierza Żebrawskiego.

NA MACIERZ SZKOLNĄ CIESZYŃSKĄ: Wł. Nowiccy 4 K; Józef Jasiński poczta polowa Nr. 480, 133 K; Piotr Gądek 10 K.

NA WDOWY I SIEROTY PO LEGIONISTACH: Zenonowie Skalscy 50 K. ku uczczeniu ś. p. Franciszkowej Bartynowskiej. Grono kolejarzy stacyi w Zagórzanach 100 K.

NA PRZYTULISKO WETERANÓW z 1863 4 R.: Dr. Julian Jastrzębski 30 K.

NA BURSĘ PRZEMYSŁOWĄ DLA DZIEWCZĄT: Ks. J. Podmokły 20 K.

NA SZKOŁY POLSKIE W ZIEMI CHEŁMSKIEJ I NA PODLASIU: Stefan Papp prof. od uczenic pierwszego kursu seminaryum prywatnego w Gorlicach 60 K.

NA OCIEMNIAŁYCH LEGIONISTÓW: Jan Zimler 50 K. dla uczczenia dziadostwa ś. p. A. i R. Kostrakiewiczów, oraz stryjenki ś. p. Gustawy Zimlerowej.

Inżynier budowy maszyn

z kilkoletnią praktyką w dziale ruchowym poszukuje posady. Zgłoszenia z podaniem warunków pod: Inżynier Nowy Targ, ul. Szaflarska 2, parter, Galicya. 3820

Proszę oglądnąć!

spadłe w cenach 3961

NAJNOWSZE MODELE

KAPELUSZY DAMSKICH

w Salonie mód „STEFANIA"

Kraków, ul. Szpitalna 32. — Hotel Pollera.

„NAUKA" KURSA MATURYCZNE I UZUPEŁNIAJĄCE
zbiorowe i indywidualne
Kraków, ul. Bonerowska 10

pod fachowem kierownictwem profesorów szkół średnich przygotowują do 1) matury, 2) do egzaminów z poszczególnych klas, 3) uzupełniają braki z pojedynczych przedmiotów.

Kurs korespondencyjny umożliwia przygotowanie do matury i egzaminów wstępnych bez zmiany miejsca pobytu lub zaniedbywania godzin urzędowych, dostarcza 1) planu nauk, 2) odpowiednio zakreślonych podręczników, 3) wskazówek i 4) skrótów. 3969

Prospekty na żądanie. Informacye i zgłoszenia od godz. 11—12 przed i od 1-ej po południu.

Korespondentka — Stenografistka

niemiecka, pisząca biegle na maszynie, rutynowana siła biurowa, poszukuje posady w Krakowie lub na wyjazd. Łaskawe zgłoszenia do Administr. „Głosu Narodu" pod „Ślązaczka" E. V. 3952

Na Gwiazdkę!

Najpiękniejsze korale, łańcuszki, kolijki dla dzieci i dorosłych, zabawki, ozdoby na drzewko, okazyjnie koronki na metry, sprzedaje 3962

Pracownia różańców i szkaplerzy
Tow. pop. przem. kob. „Marta".

Wielki wybór różańców, bielizny i aparatów kościelnych. Kraków, ul. św. Marka l. 25 (róg Szpitalnej).

Polskie wyroby na choinkę.

Towarzystwo Bursy przemysłowej Panien polskich m. Krakowa

zapoczątkowało w bieżącym roku

wyrób ozdób na choinkę.

Zwracamy się z gorącą prośbą do społeczeństwa, aby przez poparcie i zakupywanie ozdób na drzewko naszego wyrobu, umożliwiło Towarzystwu rozszerzenie warsztatu z którego czysty dochód przeznaczony jest na cele Bursy przemysłowej dla dziewcząt-sierót po poległych rodakach. 3972

Skład główny: w lokalu Towarzystwa ul. Lenartowicza 4 I p. w godz. od 4–7 popoł. — nadto w następujących sklepach: Reim i Ska, Rynek 37; Fregge, Rynek Sukiennice; Karliński, Rynek Sukiennice; Janeczek i Ska, Rynek, róg ul. Brackiej; Cukiernia Warszawska Piątkowskiego ul. Floryańska; Samarytanin polski, ul. Karmelicka 6.

Przy zakupnie prosimy żądać wyraźnie polskich ozdób na choinkę wyrobu Towarzystwa Bursy przemysłowej.

Najpiękniejszym podarkiem gwiazdkowym jest

ROCZNY ABONAMENT

W WYPOŻYCZALNI NUT

S. A. KRZYŻANOWSKIEGO w Krakowie

ul. św. Tomasza 12. (Grand Hotel).

Cena 40 K.

Przy wpłacie prenumeraty rocznej otrzymuje się zeszyt Kolend, jako premię. 3971

Nakładem Wydawnictwa „Głosu Narodu" Sp. z ogr. odp. — Redaktor odpowiedzialny i naczelny [illegible] — Drukarnia „Głosu Narodu" w Krakowie pod zarządem [illegible]